

Asia: VN/25570/2023-OM-54

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä; uusi välitysmenettelylaki

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä

2. 1 luku Yleiset säännökset

Tuomioistuinvirasto antaa lausunnon tuomioistuinlain 19 a luvun 2-3 §:ssä säädettyjen perustehtäviensä mukaisesti ehdotettujen muutosten mahdollisista vaikutuksista tuomioistuinlaitoksen resursseihin, tietojärjestelmiin tai toimitiloihin.

Toimivallan keskittämisen Helsingin hovioikeuteen ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuteen lakiehdotuksen 5 §:ssä yksilöidyissä asioissa on ehdotuksessa ennakoitu tukevan välitysmenettelyyn liittyvien tuomioistuinmenettelyjen tehokkuutta ja ratkaisukäytännön ennakoitavuutta. Tuomioistuinvirasto katsoo keskittämisellä parhaimmillaan saavutettavan esityksessä ennakoituja hyötyjä. Keskittämistä on pidettävä tarkoituksenmukaisena toimenpiteenä ottaen huomioon nykytilassa yleisten tuomioistuinten käsiteltäväksi päätyvien asioiden vähäisen määrän. Toimivaltaisiksi tuomioistuimiksi esitettävien Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden ja Helsingin hovioikeuden valikoitumista ei ole esityksessä perusteltu. Tämä on ongelmallista erityisesti siltä osin kuin osassa yksilöidyistä tuomioistuinkäsittelyyn päätyvistä asioista ehdotetaan poikettavaksi oikeusastejärjestyksestä. Jatkovalmistelussa onkin kiinnitettävä huomiota keskittämisen kohteeksi ehdotettavien tuomioistuinten valinnan ja oikeusastejärjestyksestä poikkeamisen perusteisiin sekä siitä johtuviin vaikutuksiin muun muassa muutoksenhakuoikeuteen.

Kansainvälisten välitysmenettelyjen määrän odotetun kasvun on esityksessä todettu voivan pitkällä aikavälillä lisätä tuomioistuinten käsiteltäväksi tulevia välitysmenettelyyn liittyviä asioita, kuten kumoamiskanteita. Ehdotettujen muutosten ei kuitenkaan ole arvioitu muuttavan merkittävästi tuomioistuinten kokonaistyökuormaa tai aiheuttavan lisäresurssitarpeita. Jatkokäsittelyssä on tarkemmin arvioitava muutosten mahdollisia vaikutuksia yleisten tuomioistuinten asiamääriin.

Keskittämisestä aiheutuu resurssi- ja koulutustarpeita keskittämisen kohteena oleviin tuomioistuimiin, minkä johdosta muutosten mahdollisia vaikutuksia tuomioistuinten resurssitarpeeseen tulee tarkemmin arvioida. Keskittämisen ei tule pidentää sen kohteena olevissa tuomioistuimissa muiden asioiden keskimääräisiä käsittelyaikoja, minkä johdosta asiamääriä ja mahdollisia resurssitarpeita tulee seurata ja arvioida.

Ehdotetut muutokset edellyttävät jossain määrin muutoksia käytettävään tietojärjestelmään (AIPA), mikä on huomioitava muutosten voimaantuloajankohtaa harkittaessa.

3. 2 luku Välityssopimus

-

4. 3 luku Välitysoikeuden kokoonpano

-

5. 4 luku Välitysoikeuden toimivalta

-

6. 5 luku Asian käsittely välitysmenettelyssä

-

7. 6 luku Välitystuomio

-

8. 7 luku Välitystuomion kumoaminen

-

9. 8 luku Välitystuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano

-

10. 9 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

11. Pääasialliset vaikutukset (mietinnön luku 4.2)

-

12. Muut huomiot

-

Kumpula Pasi
Tuomioistuinvirasto

Leinonen Heli
Tuomioistuinvirasto